

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 812/2019
27.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Гвозден Отовић адвокат из ..., против тужене Основне школе „ББ“ из Београда, коју заступа Градско правобранилаштво, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4648/17 од 24.10.2018. године, у седници већа одржаној дана 27.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4648/17 од 24.10.2018. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4648/17 од 24.10.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2833/16 од 04.09.2017. године у првом и другом ставу изреке тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужиља тражила да се пониште као незаконита решење директора тужене од 01.09.2011. године, заведено под бројем ..., којим је одређено да тужиљи престаје радни однос и да се отказује уговор о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности од 30.08.2006. године, и одлука органа управљања тужене од 13.09.2011. године, заведена под бројем 5-547-5/11, којом је одбијен приговор тужиље изјављен против првостепене одлуке, као и да се обавезе тужена да врати тужиљу на рад. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у трећем ставу изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 2833/16 од 04.09.2017. године, тако што је одбијен захтев тужиље да се обавезе тужена на плаћање трошкова парничног поступка у износу од 230.000,00 динара, а тужиља обавезана да накнади туженој трошкове поступка које је имала пред првостепеним судом у износу од 72.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. и члана 441. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да тужиљина ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Тужила не наводи друге битне повреде одредаба парничног поступка које су чланом 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП предвиђене као разлози за ревизију, а указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона је без значаја јер та повреда правила поступка није законски разлог за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је 1990. године дипломирала на ... факултету у ... и стекла VII степен стручне спреме - образовни профил ... Почев од ...2005. године тужила је засновала радни однос на неодређено време у Основној школи „...“ у ..., на радном месту ... Тужила је, на основу споразума наведене Основне школе и тужене, уз њену сагласност почев од 31.03.2006. године преузета у радни однос код тужене, на радно место библиотекара. На ове послове тужила је примљена без положеног стручног испита, па је решењем директора тужене од 05.04.2006. године одређен ментор који ће ту дужност обављати све док тужила пред комисијом школе не положи испит савладаности програма увођења у рад наставника. Тужила је савладала програм за библиотечко пословање - почетни семинар за школске библиотекарe, и издата јој је уверење Библиотеке Града Београда од ...2007. године. Министарство просвете и науке је писмено обавестило тужену школу да тужила не испуњава услове у погледу стручне спреме да би полагала стручни испит за обављање послова стручног сарадника - библиотекара. По достављању таквог обавештења директор тужене је 01.09.2011. године донео решење о престанку радног односа тужиле због неиспуњавања услова - одговарајућег образовања. Приговор тужиле одбио је орган управљања тужене, решењем од 13.09.2011. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и поништио оспорена решења, не наводећи у образложењу пресуде одредбе материјалног права чијом је применом донео такву одлуку. По налажењу тог суда, споразум о преузимању на основу којег је тужила засновала радни однос код тужене није предвиђао ниједан услов за њен рад на пословима библиотекара, па ни дозволу за рад (лиценцу), због чега је тужила доведена у заблуду приликом закључења тог споразума. У таквој ситуацији, уз чињеницу да је тужила савладала програм сталног стручног усавршавања и да јој тужена није омогућила, односно ускратила јој право да полаже испит ради прибављања потребне лиценце, првостепени суд је закључио да су донета решења незаконита.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужене, преиначио првостепену пресуду и са позивом на одредбе Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“, број 72/09 ... 52/11) цитиране у образложењу побијане пресуде, одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, послове стручног сарадника у школи може обављати лице које има одговарајуће образовање и добијену дозволу за рад (лиценцу), а тужила такву дозволу за рад нема нити је могла добити за рад на пословима стручног сарадника - библиотекара зато што нема одговарајуће образовање потребно за обављање тог посла и полагање испита за добијање лиценце.

Изложено правно становиште другостепеног суда прихвата и Врховни касациони суд.

Одредбом члана 122. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник Републике Србије“, број 62/03), важећег у време када је тужила засновала радни однос у Основној школи „...“ у ..., као и одредбом члана 122. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања важећег у време доношења оспорених решења о престанку радног односа, прописано је да послове наставника, васпитача и стручног сарадника може да обавља лице које има дозволу за рад (лиценцу). Према члану 126. став 1. наведеног закона, право на лиценцу има наставник, васпитач, стручни сарадник и приправник - стажиста који има одговарајуће образовање, савладан програм увођења у посао наставника, васпитача и стручног сарадника, и положен испит за лиценцу.

Тужила има VII степен стручне спреме - образовни профил ... Правилником о врсти стручне спреме наставника и стручних сарадника у основној школи („Службени гласник Републике Србије“, број 6/96 ... 3/10) таксативно је предвиђена врста стручне спреме коју мора имати неко лице да би обављало послове стручног сарадника - библиотекара у основној школи (члан 5. тачка 12). Тужила тако предвиђену врсту стручне спреме нема, због чега није ни могла полагати стручни испит за стицање лиценце, а без лиценце не може даље обављати послове на које је распоређена. С обзиром да тужила не испуњава законски услов у погледу дозволе за рад (члан 122. став 1) за обављање послова стручног сарадника - библиотекара, то су оспорена решења донета правилном применом члана 120. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања.

Супротно наводима ревизије, и у време када је тужила засновала радни однос законом је било прописано да послове наставника, васпитача и стручног сарадника може обављати само лице које има дозволу за рад (лиценцу). Такву дозволу тужила нема, а нема ни врсту стручне спреме која је означеним Правилником предвиђена за обављање послова стручног сарадника - библиотекара. Тужила је по струци (професији) ... Таква врста стручне спреме, по одредбама Правилника и уз лиценцу, омогућава тужили да изводи наставу ... (члан 3. тачка 1. подтачка 9), али не и да обавља послове стручног сарадника - библиотекара за које је код тужене засновала радни однос. Зато нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, као и наводи о шиканозним и дискриминаторским разлозима престанка радног односа.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић